

Lääne-Eesti saarestiku biosfääri programmiala (BPA) tegevuskava 2014-2020

Täitmine 2017

Tegevuskava elluviimise edukus sõltub kõikide osapoolte initsiatiivikusest ning koostööst.

Ülesanne 1.1: Kestliku energeetika arendamine

Saaremaa Arenduskeskus - Seminar-ringreis Energiasäästlikud lahendused sihtrühmaks ettevõtjad ja avalik sektor 21. sept. 2017

Saaremaa Arenduskeskus - Konverents "**Läänemere piirkonna targad energialahendused - majanduskasvu ja heaolu allikas**", mis toimub 23.-24. novembril Kuussaares

FootonVolt AS – Kärdla päikeseelektrijaam

Solentec OÜ, mille juhatusse kuulub Kristo Kiiker, sai augustis ehitusloa päikeseelektrijaama rajamiseks Pärsama külla Saaremaa vallas.

Kombineeritud jaam - tuul ja päike+ diisel Kessul.

Kombineeritud jaam - tuul ja diisel Ruhnu saarel.

Ülesanne 1.2: Kestliku põllumajanduse arendamine

Projekti „Life to Alvars“ infopäevad ja materjalid

LEADER rahvusvahelise koostöö ettevalmistav projekt: kohalik toit ja rohemajandus

Hiidlaste Koostöökogu ja Saarte Koostöökogu õppereis Gotlandile: 23.-29.aprill 2017. Õppereisi eesmärk oli tutvuda Gotlandi strateegiliste arengutega, maaelu nõustamise ja toidutootmise ettevõtetega

Saarte Koostöökogu projektid:

Leisi taluturg

Uustla talu juustukoda Saaremaa vallas.

Toidufestivalid saartel – Tuulekala, Lestafest, Saaremaa Merepäevad, Kaluritepäevad, Toidunädalad Hiiumaal ja Saaremaal, Hiiumaa Kohvikutepäevad, Kohaliku toidu laadad

Põllumajandusameti info põhjal on igal aastal tervikuna huvi mahetootmise kohta kasvanud. Saartel näitab mahetootmine pisut tõusvat trendi, aga siin **on juba** mahemaa osakaal kõige kõrgem.

Paljud rannaäärsed alad, rannaniidud, poollooduslikud kooslused on kasutusele võetud, tublisti on suurenenud maheloomade arv.

Viimastel aastatel on kasvanud vabariigis üldiselt mahetöötajate arv, suurenenud on maheteravilja eksport.

Ülesanne 1.3: Kestliku metsanduse arendamine

Tuuru - Puidutöötlemisega tegelevate ettevõtjate õppereis Võrumaale 30.-31. mai 2017

Erametsaseltsi koolitused:

Kasvavate puude laasimine ja mootorsaagide kasutamine metsas ja aias, märtsis 2017.

Metsasertifitseerimine juulis 2017.

Lääne-Eesti saarte biosfääri programmi seminar detsembris 2017.

Ülesanne 1.4: Kestliku kalanduse arendamine

Saaremaa Kalurite Päeva raames toimusid õppepäevad 07. – 08. 07. 2017. a - kala väärindamine, rannakaluritele erinevate päästevestide tutvustamine, hülgekahjud ja hülgepeletite projekti tutvustamine

Stonefish OÜ – Uus ja kaasaegne kalapood Kärdlas

Nuutri jõe kalapääslate projekt

Käina lahe uuringu algatamine 2017 kevadel. Saaremaal Tillunire korrastamine (Heiki Hanso ja co) ning Kallaku oja heakorratööd (Hillar Lipp). Valmis Vormsi truup.

Ülesanne 1.5: Kestliku turismi arendamine

Loodusgiidide koolitamine Saare maakonnas.

Hiiumaa Ametikool - Cooking@Sea projekti raames valminud õppekava "Rannikualade turismiettevõtja täienduskoolitus - sihtkoha arendamine"

LEADER Ettevalmistav projekt. Meretraditsioonide kaasamine piirkonna brändimiseks.

Halulaeva veeskamine Hiiumaal Suursadamas.

Rahvusvaheline rannikurada E9 algab Laadoga kandist ja kulgeb rannikut pidi Portugalini. "Hiking Route Along the Baltic Sea Coastline in Latvia – Estonia" on 1100 km pikkune Eestit ja Lätit läbiv rannikurada, mis on osa E9-st.

Meremajanduse keskus Kuressaares: Meremajandus on süsteem, mille elementideks on muu hulgas ka merendusala ettevõtlus, mereturism, laevaehitus ning teised mere- ja rannikupiirkondade majandusega seotud valdkonnad.

Ülesanne 1.6: Kestliku planeerimise ja ehitamise arendamine

Hiidlaste Koostöökoogu uus strateegia 2014-2020

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ja valimisliidu Ühine Hiiumaa koalitsioonileping 2017–2021

1.6.2 Kohapeal vääringdatud ehitusmaterjalide kasutamise propageerimine

Hiiumaa Ametikool – Palkmajaehitaja ja Puit- ja kivehitiste restauraatori õppekavad

Vilsandi Rahvuspark – Kuivlaos segakivimüüri ladumine, raudkivi lõhkumine, müüride kaitsmine ilmastikumõjude eest: Kuusnõmmel, Laiakivi talus (Maakivist OÜ).

Roo kasutamine katusematerjaliks: Küti talus (lääbiviija Muhro OÜ).

Pikkhoone palgivahetus; Atla küla, Lause talus (Purest OÜ).

Hoonete tervis ja sisekliima. Soojustamine ja ventilatsioon (Viilup OÜ).

Ülesanne 2.1: Kohalike kogukondade kaasamine elurikkuse säilitamiseks

Benjamin Hog – Prantsuse tudengi magistr töö projekti „Life to Alvars“ sotsiaal- ja majanduslik uurimus.

Kokku hooldati Lääne-Eesti saartel umbes 6600 ha PLK-sid ja taastati umbes 1300 ha.

Leader programmi esitatud taotluste nõustamine, projekti ideede sidumine BPA programmiga.

2.1.2 Keskkonnahariduslike koolituste läbiviimine

Jätkuvalt viiakse läbi õpilaskonverentse ja keskkonnahariduse spetsialistid aitavad õpilastel koostada looduslaseid uurimustöid. Keskkonnaameti spetsialistid valmistavad ette õppeprogramme ja viivad neid läbi koolides. Teadlikkuse tõstmiseks kasutatakse õppemänge, mis on hästi populaarsed. Laste hulgas on populaarsed ka looduslaagrid, loodusmatkad, eriti suurt huvi pakub Junior Ranger'i programm. Mitu aastat on välja pakutud ka innovaatilist avastusraja projekti. Teavitustegevusega osaletakse paljudel avalikel üritustel, nagu nt Hiiu Folk, Roheliste rattaretk jne.

Erinevatele vanusegruppidele pakuvad looduskeskused teadushommikuid, loodusõhtuid, kus teemade ring on väga lai – linnud, kivimid, seemned, ravimtaimed jne.

RMK pakub samuti erinevaid keskkonnateadlikkuse programme, mida viiakse läbi külastuskeskustes, aga käiakse ka koolides.

Valminud on biosfääri teemaline õppeprogramm, mis on mõeldud eelkõige gümnaasiumi astmele, aga ka ametikoolidele.

Lühiülevaade MaB-i programmist on koostatud Eesti looduskaitset tutvustava programmi jaoks.

Ülesanne 3.1: Kultuuripärandi hoidmine

Vilsandi koostöökogu tegevused, korralised koosolekud.

Kultuuripärandi seminar ja meistriklass „Vorm, kujund ja looming traditsioonilises ning kaasaegses rahvakunstis“ (Ehesummatavet OÜ)

Tõrva ja lubja traditsiooniline valmistamine ja kasutamine (Käre OÜ, OÜ Saare Tõrv, Limex OÜ).

Niitmine ja teritustööd (Saaremaa Muuseum).

Traditsioonilise looduskasutuse tootearendus (läbiviija OÜ Kadipuu).

Loodus- ja kultuuriväärtused koduaias (OÜ Vanaema Aed).

Kirves ja kirvetööd (Eesti Haabjasetls).

Ülesanne 4.1: Kestliku arenguga seotud teadustööde algatamine

Benjamin Hog – Prantsuse tudengi magistr töö projekti „Life to Alvars“ sotsiaal- ja majanduslik uurimus

Ülesanne 4.2: Kommunikatsiooniprogrammi täitmine

Biosfääri programmiala logo ja tunnuslausega infotahvlid paigutatud saarte väravatesse. Trükkis on allalaadimiseks KeA kodulehel kahes keeles.

KeA kodulehe uuendamine.

Biosfääripäeva tähistamine 27. märtsil 2017 seminari ja lühikese ringsõiduga Kärdlas.

27. märtsil 1990 andis UNESCO MAB-i (Inimene ja biosfäär) programmi büroo välja sertifikaadi, millega tunnustati Lääne-Eesti saarestikku kui osa rahvusvahelisest biosfääri kaitsealade võrgustikust.

Kavas: Biosfääri programmi ellurakendamine Leader programmi abil – Reet Kokovkin, Hiidlaste Koostöökogu tegevjuht

ÜRO säästva arengu eesmärkide täitmisest Eestis – Piret Kuldna, SEI Tallinn

Prantsuse tudengi, Benjamin Hog'i magistr töö tutvustav artikkel kohalikus ajalehes „Hiiu leht“ (14.03.2017)

Biosfääri programmi artikkel „Roheliste rattaretk 2017“ maikuus

Biosfääri programmi artikkel „Eesti Looduses“ oktoober 2017 „UNESCO saared Lääne-Eestis: hästi hoitud saladus“, Lia Rosenberg

UNESCO Inimene ja biosfäär programmi tutvustus Hiiumaa turismikataloogis 2018

UNESCO Inimene ja biosfäär logo Saaremaa turismikataloogis 2017 ja 2018

EAS-i uues turistikaardis UNESCO saarte tutvustus

Koostöö alustamine Hiiumaa ja Saaremaa Ametikoolidega, et koostöös elustada suve- ja talveülikoolide projekti.

Ülesanne 5.1: Kohalike kogukondade kaasamine BPA tegevuskava koostamisse

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ja valimisliidu Ühine Hiiumaa koalitsioonileping 2017–2021: „Töötame selle nimel, et Hiiumaa oleks jätkuvalt kestev, säästev ja puhas. UNESCO biosfääri programmialana oleme eeskujuks teistele piirkondadele maailmas inimese ja looduse tasakaalustatud jätkusuutliku arengu poolest.“

Ülesanne 5.3: Rahvusvahelise võrgustiku koostöös osalemine

EuroMaB Sarlat, Prantsusmaa – aprill 2017

NordMaB Moen, Taani – oktoober 2017

ICBR – koostöölepe ja memorandum august 2017

Võimalikud uued koostööprojektid – Baltic Biospheres (Rootsi juhtimisel)

Uus ettepanek algatada koostööprojekt Lätiga kaasates biosfääriga Leader tegevusgrupid.

Eesti riik valiti sügisel 2017 MAB-i juhtorgani (ingl International Co-ordinating Council) ehk rahvusvahelise programmi Inimene ja biosfäär koordineerimise nõukogu liikmeks. MAB-i nõukogus või ICC-s on 34 liikmesriigi esindajad.